

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο 21ος αιώνας είναι ο αιώνας της έρευνας και της τεχνολογίας! Χαρακτηρίζεται από έντονες, ριζοσπαστικές, κεφαλαιώδους σημασίας μεταβολές τόσο στο εσωτερικό περιβάλλον των οργανισμών (υλικοί και άυλοι πόροι, συστήματα διοίκησης, διαδικασίες, δραστηριότητες κ.ά.) όσο στο εξωτερικό (μικροπεριβάλλον και μακροπεριβάλλον).

Η κατανόηση των τεχνολογικών καινοτομιών συμβάλει στην ορθολογική και έλλογη εφαρμογή της σκέψης (δημιουργικότητα) και εξασφαλίζει μια σύμμετρη κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική και οικολογική ανάπτυξη.

Η σύγχρονη τεχνολογία και κατ' επέκταση οι καινοτομίες που προκύπτουν, βοηθούν στην οικονομική πρόοδο, στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, στην ευρύτερη κοινωνική «απελευθέρωση» του ατόμου, στο σχεδιασμό μιας ενεργητικής διαχείρισης της γνώσης, αλλά παράλληλα και στην εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας που –κυρίως στη χώρα μας– συντελεί στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και στη μεγιστοποίηση της συνάρτησης κοινωνικής ευημερίας.

Η εμπριθής ανάγνωση του ανά χείρας πονήματος –πρωτοποριακού για τα ελληνικά συγγραφικά δεδομένα– του Γεωργίου Σπαή οδηγεί τον αναγνώστη στην κατανόηση ενός στρατηγικής σημασίας στόχου, που δεν είναι άλλος από τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας με την εισαγωγή τεχνολογιών αιχμής και την ψηφιακή σύνδεση υ-

ποδομών και πληροφοριακών συστημάτων για την εξοικονόμηση πόρων και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Το βιβλίο του Γεωργίου Σπαή, του οποίου την επιστημονική επάρκεια γνωρίζω εδώ και μία δεκαετία, αποτελεί ένα ακαδημαϊκό εγχειρίδιο χρήσιμο για το γνώστη που θέλει να εντρυφήσει ακόμη περισσότερο σε θέματα που συνδέουν την τεχνολογική στρατηγική με τη στρατηγική της καινοτομίας σε έναν οργανισμό, αλλά και για έναν σύγχρονο άνθρωπο που επιζητεί ποιοτική πληροφόρηση, αμφίδρομη διάδραση και αποτελεσματικότητα στις ενέργειές του.

Οι διαδικασίες, οι πρακτικές και τα συστήματα που αναφέρονται στις σελίδες του βιβλίου βελτιώνουν την παραγωγικότητα των σύγχρονων οργανισμών μέσω της ολοκλήρωσης των τεχνολογικών υποδομών έως την ανάπτυξη καινοτομικών προϊόντων και υπηρεσιών.

Θεωρώ ότι τα τρία μόνο κεφάλαια (μια συγγραφική καινοτομία όσον αφορά στην πληθώρα κεφαλαίων) διαμορφώνουν από μόνα τους μια ξεχωριστή επιστημονική ενότητα που ελπίζω ότι ο συγγραφέας θα επεκτείνει στο μέλλον, αναγόντάς τα σε άλλα εξίσου σημαντικά εγχειρίδια.

Στο πρώτο κεφάλαιο με τον τίτλο *Τεχνολογία και επιχειρηματική στρατηγική* καταγράφεται με ιδιαίτερα γλαφυρό και κατατοπιστικό τρόπο ο ρόλος, οι τύποι και η αναγκαιότητα των καινοτομιών, ενώ στο τέλος του βρίσκουμε πρακτική εφαρμογή των προαναφερθέντων με την ανάγνωση περιπτώσιακής μελέτης (case study) που περιγράφει μια σύγχρονη οικονομική μονάδα (Gillette) η οποία έχει αναγάγει την έρευνα και την τεχνολογία σε υπ' αριθμό ένα στόχο της.

Στο κεφάλαιο 2, *Τεχνολογική στρατηγική*, ο αναγνώ-

στης γίνεται κοινωνός δύο συμπληρωματικών εννοιών (τεχνολογία και στρατηγική) οι οποίες, εξαιτίας ακριβώς αυτής της συμπληρωματικότητάς τους, παράγουν αποτελέσματα πολύ μεγαλύτερα από τα προσδοκώμενα! Το συγκεκριμένο κεφάλαιο μας εντάσσει στην έννοια της τεχνολογικής στρατηγικής μέσω ενός άλλου case study που αφορά στον Οργανισμό Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ).

Στο τρίτο κεφάλαιο, *Τεχνολογική αλλαγή και καινοτομία στην οικονομική επιστήμη*, ο συγγραφέας μας πληροφορεί ότι τίποτα απ' όλα τα προηγούμενα δεν θα μπορέσει να σταθεί αποτελεσματικά εάν δεν λάβουμε σοβαρά υπόψη σημαντικά γνωστικά πεδία της οικονομικής επιστήμης, όπως είναι η μικροοικονομική ανάλυση των κινήτρων για την τεχνολογική αλλαγή και η διερεύνηση της επίδρασης που έχει η δομή της αγοράς στα κίνητρα των επιχειρήσεων για επενδύσεις. Στο τέλος του κεφαλαίου ακολουθείται η επιτυχημένη συνταγή των δύο προηγούμενων με την παρουσίαση ενός ακόμη ενδιαφέροντος case study.

Το βιβλίο *Εισαγωγή στη διαχείριση τεχνολογικών καινοτομιών* αξίζει να διαβαστεί προσεκτικά από όλους μας διότι προσφέρει ολοκληρωμένη γνώση ενός επιστημονικού πεδίου που χαρακτηρίζει τον τρόπο σκέψης και δράσης των μελλοντικών ληπτών αποφάσεων μεταξύ των οποίων εύχομαι να συγκαταλέγεται και ο συγγραφέας του βιβλίου που έχω την τιμή να προλογίσω.

Βασίλης Ν. Κέφης
Αναπληρωτής Καθηγητής
Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης
Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών
και Πολιτικών Επιστημών

1.1 Τα επίπεδα στρατηγικής

Η λέξη στρατηγική υιοθετήθηκε όταν έγινε σαφές στους ερευνητές του χώρου της διοίκησης επιχειρήσεων ότι σε αντίθεση με τα οικονομικά μοντέλα του πλήρους ανταγωνισμού, οι επιχειρήσεις που ανταγωνίζονταν στον ίδιο κλάδο και χρησιμοποιούσαν την ίδια τεχνολογία, συχνά είχαν αξιοπρόσεκτα διαφορετικά επίπεδα απόδοσης (Παπαδάκης 2002). Μια πιο στενή μελέτη του φαινομένου κατέδειξε ότι οι επιχειρήσεις στον ίδιο κλάδο συχνά υιοθετούσαν διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς τα προϊόντα/υπηρεσίες, τις αγορές τους, τα κανάλια διανομής, ακόμα και τις εσωτερικές δομές και τα συστήματα. Αυτές οι διαφορές, μέσα στο ίδιο κλαδικό περιβάλλον, ξεκίνησαν να γίνονται γνωστές ως «στρατηγικές».

Η διεθνής βιβλιογραφία της επιχειρησιακής στρατηγικής προσεγγίζει τη στρατηγική σε επιχειρηματικό (*corporate*) και σε ανταγωνιστικό επίπεδο (*competitive/business*) επίπεδο.

Οι De Wit και Meyer (1994) προσεγγίζουν την επιχειρηματική στρατηγική ως τμήμα μιας στρατηγικής διαδικασίας, ενώ οι ανταγωνιστικές στρατηγικές συνδέονται με ό,τι έχει αναλύσει για πρώτη φορά ο καθηγητής επιχειρησιακής στρατηγικής του Πανεπιστημίου του Harvard, Michael Porter (1985). Ακόμα και τα πιο κλασικά βιβλία της επιχειρησιακής στρατηγικής, όπως το βιβλίο των Johnson και Scholes (1984), προσεγγίζουν τη στρατηγική σε ένα επιχειρηματικό επίπεδο. Έτσι ένας από τους πιο ολοκληρωμένους δόκιμους ορισμούς για το τι είναι επιχειρηματική στρατηγική δίνεται από τους Hitt et al. (2001, σελ. 232), όπου «επιχειρηματική στρατηγική είναι οι κινήσεις που λαμ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Σκοπός του κεφαλαίου είναι να κατανοήσετε την έννοια και τη δομή της τεχνολογικής στρατηγικής.

Όταν θα έχετε μελετήσει το κεφάλαιο, θα μπορείτε να:

- Ορίσετε την τεχνολογική στρατηγική.
- Διακρίνετε τη διαφορά τεχνολογικής στρατηγικής και στρατηγικής της καινοτομίας.
- Κατανοήσετε τη δομή της τεχνολογικής στρατηγικής.
- Αντιληφθείτε τη σημασία ανάπτυξης της καταλληλότερης προσέγγισης στρατηγικής σκέψης για την υποστήριξη της τεχνολογικής στρατηγικής.

- Τεχνολογική στρατηγική
- Στρατηγική της καινοτομίας
- Τεχνολογικοί τομείς
- Εταιρικές προσεγγίσεις τεχνολογίας
- Προσεγγίσεις στρατηγικής σκέψης

Σκοπός

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Έννοιες-κλειδιά

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Σκοπός του κεφαλαίου είναι να κατανοήσετε τη συμβολή της καινοτομίας στη δημιουργία οικονομικής αξίας καθώς και των κινήτρων που ωθούν τις επιχειρήσεις για επενδύσεις σε R&D.

Όταν θα έχετε μελετήσει το κεφάλαιο, θα μπορείτε να:

- Διακρίνετε τις διαφορές ανάμεσα στις έννοιες της εφεύρεσης, της πατέντας και της καινοτομίας.
- Αντιληφθείτε τη σημασία της εφεύρεσης στη δημιουργία οικονομικής αξίας.
- Κατανοήσετε την προσέγγιση της οικονομικής επιστήμης στην ανάλυση των κινήτρων των επιχειρήσεων για επενδύσεις σε R&D.
- Αντιληφθείτε τη συμβολή των οικονομικών συστημάτων στην προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας.

- Εφεύρεση
- Επιχειρηματίες
- Καινοτομία
- Επένδυση
- Κόστος ευκαιρίας
- Κίνητρα κέρδους
- Κίνητρα για επενδύσεις σε R&D
- Υπόδειγμα Arrow
- Πρωταθλητικά και μη πρωταθλητικά υποδείγματα

Σκοπός

Προσδοκώμενα αποτελέσματα

Έννοιες-κλειδιά